

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zastoupená advokátkou Mgr. Michaelou Dvořáčkovou, Sokolovská 32/22, Praha 8, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 5. 2022, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. 5. 2023, čj. 42 Ad 4/2022-49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 17. 8. 2020 žalovaná přiznala žalobkyni od 23. 2. 2016 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Žalobkyně podala dne 6. 9. 2021 žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Žalovaná žádost zamítla, neboť žalobkyně nesplnila podmínky podle § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí námitky, které žalovaná zamítla. Žalobkyně se dále bránila žalobou u krajského soudu, ten ji ale též zamítl.

[2] Nyní žalobkyně (stěžovatelka) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Stěžovatelka uvedla, že je její kasační stížnost přijatelná, jelikož se dotýká právních otázek, které doposud nebyly řešeny judikaturou NSS. Stěžovatelka namítla, že ustanovení vyhlášky č. 359/2009 Sb. jsou diskriminační – konkrétně kapitola V, položka 5 přílohy k vyhlášce. Podle uvedené položky 5 kapitoly V není možné stanovit 2. stupeň invalidity (ani při zvýšení podle § 3 vyhlášky). V případě ostatních onemocnění to ale možné je. Krajský soud měl podle stěžovatelky podat návrh k Ústavnímu soudu na zrušení této části vyhlášky. Taktéž žalovaná během soudního jednání připustila, že si je vědoma nedostatků vyhlášky a již delší dobu probíhají diskuse o jejím přepracování.

[3] Stěžovatelka dále namítla, že krajský soud v napadeném rozsudku hodnotí otázky z oboru posudkového lékařství. To mu nepřísluší. Stěžovatelka navrhovala vyslechnout členy posudkové komise, což se nestalo a krajský soud ve svém rozsudku neobjasnil, proč navrhovaný důkaz neprovedl.

[4] Žalovaná ve vyjádření sdělila, že považuje posudek posudkové komise za pravdivý, úplný a přesvědčivý. Kasační stížnost je podle ní nedůvodná.

[5] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[6] Stěžovatelka považuje svou kasační stížnost za přijatelnou, jelikož se týká právních otázek, které dosavadní judikatura prozatím neřešila. NSS neshledal v tvrzených skutečnostech důvod pro posouzení kasační stížnosti jako přijatelné. Na stěžovatelčiny námitky poskytuje odpověď ustálená judikatura, na kterou NSS odkazuje níže. Kasační stížnost je **nepřijatelná**.

[7] Stěžovatelka ve své kasační stížnost především tvrdí, že je položka 5a-5d kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity* vůči ní (i ostatním osobám s touto diagnózou) diskriminační. Podle položky 5 v rámci kapitoly V totiž nelze stanovit invaliditu druhého stupně, a to ani po mimořádném zvýšení (§ 3 vyhlášky), přičemž v případě ostatních onemocnění to možné je. Krajský soud proto měl podat návrh k Ústavnímu soudu na zrušení této části vyhlášky.

[8] Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění platí: jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

[9] Podle namítané kapitoly V položky 5a-5c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity lze dosáhnout míry poklesu pracovní schopnosti v rozsahu 5 až 35 %, podle položky 5d lze dosáhnout míry poklesu pracovní schopnosti o 70 %. Ustanovení § 3 vyhlášky o posuzování invalidity umožňuje za určitých okolností zvýšit horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti až o 10 procentních bodů.

[10] NSS nejdříve uvádí, že není pravda, že je v případě ostatních onemocnění vždy dána možnost dosáhnout mimo invaliditu prvního a třetího stupně též invalidity druhého stupně. Lze poukázat např. na kapitolu V, pol. 6 (*Poruchy behaviorální spojené s fyziologickými a somatickými faktory; poruchy příjmu potravy* – podle pol. 6a je dána míra poklesu pracovní schopnosti o 70 %, podle pol. 6b o 5-10 %), či kapitolu XIV, oddíl B, pol. 6 (*Pokles stěny vagíny, prolaps vagíny nebo dělohy* – podle pol. 6a je dána míra poklesu pracovní schopnosti o 15 %, podle pol. 6b o 60-70 %). Byť se jedná spíše o ojedinělé případy, na závěru, že není pravda, že vyhláška o posuzování invalidity neumožňuje stanovit druhý stupeň invalidity pouze v případě onemocnění stěžovatelky, to nic nemění.

[11] Dále NSS poukazuje na ustálenou judikaturu k výkladu čl. 95 odst. 2 Ústavy. Podle tohoto článku obecné soudy předloží Ústavnímu soudu věc k posouzení pouze, pokud

* Vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity)

pokračování

dospějí k závěru, že „zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem“. Hypotéza této právní normy zde nebyla naplněna. Stěžovatelka požadovala, aby krajský soud předložil Ústavnímu soudu ke zrušení vyhlášku (tj. podzákonný právní předpis), nikoliv zákon. Obecné soudy si zákonnost i ústavnost vyhlášky při jejím použití v konkrétní věci posoudí samy a případně ji neaplikují; předložit věc Ústavnímu soudu mohou, jen dojdou-li k přesvědčení o protiústavnosti *zákona* (viz čl. 95 odst. 2 Ústavy ve spojení s § 64 odst. 1 až 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu). Krajský soud tedy ani neměl v této věci pravomoc k tomu, aby Ústavnímu soudu podal návrh na zrušení dotčené části vyhlášky o posuzování invalidity.

[12] NSS neshledal důvodnými ani další námitky. Nelze souhlasit s tím, že krajský soud nepřipustně hodnotil odborné otázky. Krajský soud v bodech 29-30 svého rozsudku pouze konstatoval, že afektivní a neurotická porucha jsou dvě odlišná postižení. Tato skutečnost přitom vyplývá již z porážení těchto postižení pod různé položky (pol. 4 a pol. 5) kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, které zároveň obsahují i (rozdílný) popis obou postižení. To, že jsou tato postižení odlišná, je pouze logickým závěrem, který zastává též NSS. Současně NSS ve shodě s krajským soudem dodává, že ani on nepovažuje dotčená ustanovení vyhlášky za diskriminační. Vyhláška byla vydána na základě zmocnění v § 108 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a podle názoru tohoto soudu skýtá dostatečné možnosti pro individuální posouzení zdravotního stavu pojištěnců i při souběhu více zdravotních postižení. Ani ve stěžovatelčině případě nevede ke zjevně nespravedlivému výsledku.

[13] Je pravda, že krajský soud ve svém rozsudku výslovně nezmnínil, že k důkazu neprovedl výslech členů posudkové komise. Opakovaně však uvedl, že závěry posudkové komise shledal řádně odůvodněnými, úplnými a přesvědčivými (např. bod 21). V úvodu bodu 36 pak obecně shrnul, že další důkazy neprovedl pro nadbytečnost. Posouzení, které důkazy budou v soudním řízení provedeny, je v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. na rozhodnutí soudu. Svůj postup však soud musí odůvodnit (viz rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS). NSS hodnotí uvedený závěr krajského soudu v této věci jako dostatečný, a to i s ohledem na skutečnost, že stěžovatelka žádala provést výslech členů posudkové komise za účelem posouzení možnosti stanovit invaliditu druhého stupně v kapitole V pol. 5 ve srovnání s jinými položkami přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a za účelem zhodnocení stavu stěžovatelky ve vztahu k tomuto posouzení. Krajský soud se ve svém rozsudku těmito otázkami dostatečně zabýval.

[14] Kasační stížnost je nepřijatelná, proto ji NSS odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1, 2 a § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované náklady řízení nepřísluší (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu